

POWIATOWY URZĄD PRACY W OPOLU

ul. mjr Hubala 21, 45-266 Opole
tel. 077 44 22 929, fax 077 44 22 928,

www.pup.opole.pl

[e-mail: opop@praca.gov.pl](mailto:opop@praca.gov.pl)

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE OPOLSKIM I MIEŚCIE OPOLU
W 2006 ROKU**

POWIATOWY URZĄD PRACY W OPOLU

SPIS TREŚCI

1.	UWAGI WSTĘPNE	3
1.1.	CEL OPRACOWANIA.....	3
1.2.	METODOLOGIA OPRACOWANIA	4
1.3.	PODSTAWA OPRACOWANIA	4
2.	ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)	5
2.1.	STRUKTURA BEZROBOTNYCH WG ZAWODÓW	5
2.2.	BEZROBOTNI WG KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH	7
	<i>Bezrobocie wśród absolwentów</i>	<i>7</i>
2.3.	UDZIAŁ KOBIEC WEDŁUG KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH.....	8
2.4.	ZAWODY GENERUJĄCE DŁUGOTRWALE BEZROBOCIE	9
2.5.	NAPŁYW BEZROBOTNYCH WEDŁUG ZAWODÓW	10
	<i>Napływ bezrobotnych absolwentów</i>	<i>10</i>
3.	ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW	11
4.	ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH	13
5.	WYNIKI BADANIA W ZAKŁADACH PRACY	18
5.1.	WYNIKI WSTĘPNE.....	18
5.2.	PRZEWIDYWANE PRZYJĘCIA PRACOWNIKÓW W ROKU 2007R.	19
5.3.	PRZEWIDYWANE ZWOLNIENIA PRACOWNIKÓW Z ZAKŁADÓW PRACY W 2007R.	19
6.	WYNIKI BADANIA W SZKOŁACH PONADGIMNAZJALNYCH	20
6.1.	PODZIAŁ ABSOLWENTÓW WEDŁUG TYPÓW SZKÓŁ.....	20
6.2.	STRUKTURA NAJWIĘKSZYCH GRUP ZAWODÓW WŚRÓD ABSOLWENTÓW	21
6.3.	BEZROBOTNI ABSOLWENCI POSZCZEGÓLNYCH KIERUNKÓW	22
7.	PROGNOZA SYTUACJI NA RYNKU PRACY	23
8.	WNIOSKI	24

SPIS TABEL

Tabela 1.	Struktura bezrobotnych wg grup wielkich zawodów.....	5
Tabela 2.	Struktura bezrobotnych wg kwalifikacji zawodowych.....	7
Tabela 3.	Udział kobiet według zawodów	8
Tabela 4.	Oferty pracy zgłoszone w 2006 roku	11
Tabela 5.	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w mieście Opolu.....	13
Tabela 6.	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w powiecie opolskim.....	14
Tabela 7.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w mieście Opolu	15
Tabela 8.	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w powiecie opolskim.	15

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1.	Bezrobotni w zależności od miejsca zamieszkania.....	5
Wykres 2.	Zawody o najwyższym udziale wśród osób długotrwale bezrobotnych.....	9
Wykres 3.	Napływ bezrobotnych według zawodów	10
Wykres 4.	Struktura bezrobotnych i ofert pracy według PKD	12
Wykres 5.	Dominujące zawody, w których pracodawcy zamierzają przyjmować pracowników w 2007r.....	19
Wykres 6.	Podział absolwentów w zależności od typu wykształcenia	20
Wykres 7.	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów według typu szkół.....	21
Wykres 8.	Największe grupy zawodowe wśród absolwentów 2006 roku.....	21
Wykres 9.	Udział bezrobotnych absolwentów w ogóle absolwentów kierunku danej szkoły.....	22

1. UWAGI WSTĘPNE

Bezrobocie od blisko piętnastu lat stanowi jeden z najbardziej dolegliwych problemów zarówno politycznych, gospodarczych jak i społecznych. Do podejmowania skutecznych działań w zakresie łagodzenia jego skutków, a także dla efektywnej promocji zatrudnienia niezbędna jest szeroka i ciągle aktualizowana wiedza na temat kształtowania się wielkości opisujących rynek pracy. Niezbędna ku temu jest obserwacja rynku pracy pod kątem kształtowania się popytu i podaży siły roboczej w przekroju zawodowym. Niniejsze opracowanie stanowi właśnie analizę podstawowych wielkości opisujących rynek pracy w układzie według kwalifikacji zawodowych w powiecie opolskim i mieście Opolu w 2006 roku.

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych jest procesem systematycznego obserwowania zjawisk zachodzących na rynku pracy dotyczących kształtowania popytu na pracę i podaży zasobów pracy w przekroju terytorialno-zawodowym oraz formułowania na tej podstawie ocen, wniosków i krótkotrwałych prognoz niezbędnych dla prawidłowego funkcjonowania systemów szkolenia bezrobotnych oraz udoskonalenia komplementarności usług kształcenia zawodowego.

1.1. Cel opracowania

Celem opracowania niniejszego raportu jest określenie zapotrzebowania na rynku pracy na konkretne zawody. Pozwoli to na określenie odpowiednich kierunków szkolenia młodzieży i osób dorosłych oraz podniesienia jakości działania poradnictwa zawodowego, pośrednictwa pracy i specjalistów do spraw rozwoju zawodowego.

Informacje o bezrobociu i ofertach pracy według zawodów posłużą w szczególności jako źródło informacji do:

- dostosowania poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy,
- określania zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy kierunków szkoleń osób bezrobotnych,
- prowadzenia racjonalnej i zgodnej z realiami rynku pracy gospodarki środkami Funduszu Pracy, pozostającymi w dyspozycji powiatowego urzędu pracy, w zakresie asygnowania środków na aktywizację bezrobotnych,
- opracowywania przez samorząd lokalny strategii działania oraz oceny i weryfikacji ich założeń w części dotyczącej łagodzenia skutków bezrobocia oraz promocji zatrudnienia,
- planowania działań przez instytucje i organizacje współpracujące na lokalnym rynku pracy w zakresie przeciwdziałania bezrobociu,
- podnoszenia jakości poradnictwa zawodowego poprzez bieżące wskazywanie doradcom zawodowym profesji poszukiwanych przez lokalnych pracodawców oraz takich, na które maleje zapotrzebowanie,
- usprawniania pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie bieżących informacji o planach zatrudnieniowych zakładów pracy.

Zakłada się, że głównymi użytkownikami informacji zawartych w opracowaniu będą:

- lokalne władze oświatowe i dyrekcje szkół ponadpodstawowych,
- lokalne organy rządowe i samorządowe,
- instytucje i organizacje społeczno – polityczne z terenu powiatu i województwa opolskiego zainteresowane współdziałaniem na rynku pracy.

1.2. Metodologia opracowania

Dane liczbowe o bezrobociu i ofertach pracy opracowano posługując się nazwami grup zawodów, zawodów i specjalności zgodnymi z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności, wprowadzoną do powszechnego stosowania Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 grudnia 2002 roku, obowiązującej od 1 stycznia 2003 roku (Dz. U. Nr 222, poz. 1868).

Zawód jest w niej definiowany jako zbiór zadań (zespół czynności) wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych stale lub z niewielkimi zmianami przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji (wiedzy i umiejętności) zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu winno stanowić źródło dochodu. Zawód może dzielić się na specjalności, które są wynikiem podziału pracy w ramach zawodu i zawierają czynności o podobnym charakterze wymagające pogłębionej lub dodatkowej wiedzy i umiejętności zdobytych w wyniku dodatkowego szkolenia lub praktyki.

Klasyfikację tę opracowano zgodnie ze standardami międzynarodowymi. Struktura klasyfikacji obejmuje 10 grup wielkich, 30 dużych, 116 średnich oraz 387 grup elementarnych. Grupy elementarne zawierają 1 636 zawodów i specjalności. Szczegółową analizą objęto grupy elementarne czterocyfrowe.

Ponadto przy monitoringu uwzględniono również poziom i strukturę bezrobotnych oraz zgłaszanych ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności która obowiązuje na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 października 1997 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności.

1.3. Podstawa opracowania

Podstawowymi źródłami informacji wykorzystanymi w opracowaniu były sporządzone przez Powiatowy Urząd Pracy w Opolu zestawienia danych statystycznych dotyczących osób bezrobotnych oraz ofert pracy z powiatu opolskiego i miasta Opola (załączniki nr 2 do sprawozdania MPiPS-01 *Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy i oferty pracy* oraz załączniki nr 3 do sprawozdania MPiPS-01 *Bezrobotni oraz oferty pracy według zawodów i specjalności* – stan na 31.12.2006r.).

2. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

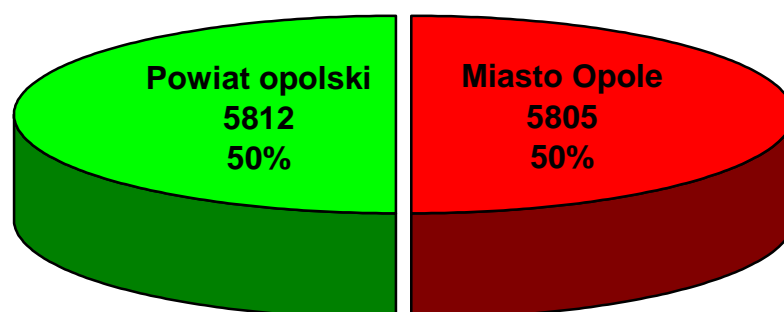
Na koniec grudnia 2006r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opolu zarejestrowanych było 11 617 osób. Strukturę bezrobotnych w zależności od miejsca zamieszkania ilustruje wykres 1.

Stopa bezrobocia wyniosła:

- dla powiatu opolskiego – 15,5%,
- dla miasta Opola – 8,5%.

Dla porównania w województwie opolskim stopa bezrobocia ukształtowała się na poziomie 16,3% a dla kraju wskaźnik ten wyniósł 14,9%.

Wykres 1. Bezrobotni w zależności od miejsca zamieszkania

Stan na 31.12.2006r.

2.1. Struktura bezrobotnych wg zawodów

Zgodnie z Klasyfikacją Zawodów i Specjalności wyróżniamy 10 grup wielkich (tabela 1). Do każdej z nich zaliczyć można mniejsze grupy zawodów oraz konkretne zawody i specjalności.

Tabela 1. Struktura bezrobotnych wg grup wielkich zawodów (stan na 31.12.2006).

Kod zawodu	Grupa zawodów	Liczba bezrobotnych			Udział grupy osób bezrobotnych wobec ogółu [%]
		Powiat opolski	Miasto Opole	Razem	
000000	Bez zawodu	1014	1010	2024	17,4 %
0	Żołnierze	16	0	16	0,1 %
1	Parlamentarzyści, wyżsi urzędnicy i kierownicy	60	86	146	1,3 %
2	Specjaliści	318	847	1165	10,0 %
3	Technicy i inny średni personel	513	842	1355	11,7 %
4	Pracownicy biurowi	214	323	537	4,6 %
5	Pracownicy usług osobistych i sprzedawcy	963	881	1844	15,9 %
6	Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	207	98	305	2,6 %
7	Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1891	1268	3159	27,2 %
8	Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	197	118	315	2,7 %
9	Pracownicy przy pracach prostych	419	332	751	6,5 %
	RAZEM	5812	5805	11617	100 %

- Struktura bezrobocia według kwalifikacji zawodowych w układzie grup wielkich wskazuje, że najliczniejszą kategorię stanowią osoby posiadające zawody z grupy „robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy”. Osoby te stanowią aż 27,2% ogółu bezrobotnych (3159 osób). W grupie tej największy udział miały zawody:
 - krawiec (289 osób),
 - ślusarz (265 osób),
 - murarz (237 osób),
 - mechanik samochodów osobowych (210 osób)
 - cukiernik (122 osoby),
 - piekarz (116 osób).
- Bardzo liczną grupę tworzą osoby nieposiadające żadnych kwalifikacji zawodowych oraz udokumentowanego doświadczenia zawodowego. Liczba ta klasyfikuje tę grupę osób jako drugą pod względem wielkości. Udział tych osób w ogóle bezrobotnych stanowi aż 17,4% (2024 osoby).
- Kolejnymi najczęściej reprezentowanymi zawodami są te, zaliczane do wielkiej grupy „pracowników usług osobistych i sprzedawców”. Stanowią oni 15,9%, tj. 1844 osoby. Najliczniejszymi w tej grupie są zawody:
 - sprzedawca (1102 osoby),
 - kucharz (281 osób),
 - fryzjer (131 osób),
 - kelner (96 osób),
 - bufetowy [barman] (57 osób),
 - pracownik ochrony osób i mienia (42 osoby).
- Znaczną grupę stanowią również osoby posiadające kwalifikacje zawodowe należące do grupy „technicy i inny średni personel” – 11,7% (1355 osób). W grupie tej największy odsetek bezrobotnych posiadają osoby z zawodami:
 - pracownik administracyjny (116 osób),
 - księgowy (112 osób),
 - technik mechanik (112 osób),
 - technik budownictwa (101 osób),
 - asystent ekonomiczny (61 osób).
- Duży odsetek zarejestrowanych bezrobotnych stanowią osoby sklasyfikowani w grupie „specjalistów” – 10,0% (1165 osób) z ogółu. W tej grupie można wyróżnić następujące dominujące zawody:
 - ekonomista (377 osób),
 - pielęgniarz (51 osób),
 - specjalista do spraw marketingu i handlu (31 osób),
 - pedagog (31 osób),
 - politolog (29 osób).
- Ponad co dwudziesty z zarejestrowanych bezrobotnych został sklasyfikowany w grupie „pracownicy przy pracach prostych”. Świadczy to o tym, że 6,5% bezrobotnych (751 osób) posiada tylko elementarne umiejętności zawodowe. W grupie tej dominują zawody:
 - robotnik gospodarczy (166 osób),
 - sprzątaczkę (160 osób),
 - salowa (55 osób),
 - pomoc kuchenna (50 osób),
 - robotnik budowlany (48 osób).

2.2. Bezrobotni wg kwalifikacji zawodowych

Zawody dominujące wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych w tut. urzędzie przedstawiono w tabeli 2.

Tabela 2. Struktura bezrobotnych wg kwalifikacji zawodowych.

Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	Bezrobotne kobiety
Bez zawodu	2024	1364
Sprzedawca	1102	1006
Ekonomista	377	324
Krawiec	289	283
Kucharz	281	232
Ślusarz	265	10
Murarz	237	9
Mechanik samochodów osobowych	210	0
Magazynier	168	69
Robotnik gospodarczy	166	85
Sprzątaczką	160	154
Fryzjer	131	127
Cukiernik	122	110
Pracownik administracyjny	116	98
Piekarz	116	68
Technik mechanik	112	19
Księgowy [samodzielny]	112	112
Pracownik biurowy	111	92
Technik budownictwa	101	38

stan na 31.12.2006r.

Bezrobocie wśród absolwentów

Wśród **367 absolwentów** (w tym 216 kobiet) zarejestrowanych w urzędzie (wg stanu na dzień 31.12.2006r.) największy udział stanowiły osoby bez zawodu (82 osoby) z czego ponad 63% to kobiety. Na drugim miejscu klasyfikują się absolwenci posiadający zawód sprzedawcy – 39 osób (w tym 32 kobiety). W następnej kolejności można wyróżnić zawody: ekonomista (24 osoby), fryzjer (10 osób), malarz-tapeciarz (9 osób), politolog (6 osób) oraz inne, nie mające już tak znacznego udziału.

2.3. Udział kobiet według kwalifikacji zawodowych

Wciąż trudnym do rozwiązania problemem jest wysoka liczba kobiet pozostających w ewidencji bezrobotnych. W końcu 2006 roku na 11 617 zarejestrowanych bezrobotnych ogółem było wśród nich **6 997 kobiet** co stanowiło **60%** ogółu. Znanym jest również fakt, iż istnieją zawody zdominowane przez mężczyzn, jak i te, w których największy udział mają kobiety. Z tabeli 3 możemy odczytać, iż wszystkie osoby bezrobotne w zawodzie fryzjera czy w zawodzie salowej to kobiety. Również kobiety dominują wśród osób bezrobotnych w zawodzie krawca (98%) gdzie tylko 5 mężczyzn również zajmowało się poprzednio tą profesją. W liczbach bezwzględnych najwięcej kobiet posiada zawód sprzedawcy (1006 osób), a ich udział do ogółu bezrobotnych w tym zawodzie stanowi 91%.

Największym problemem pozostaje liczna grupa kobiet nie posiadających zawodu. Odsetek ten wśród kobiet jest wyższy niż wśród mężczyzn i wyniósł 67%.

Tabela 3. Udział kobiet według zawodów

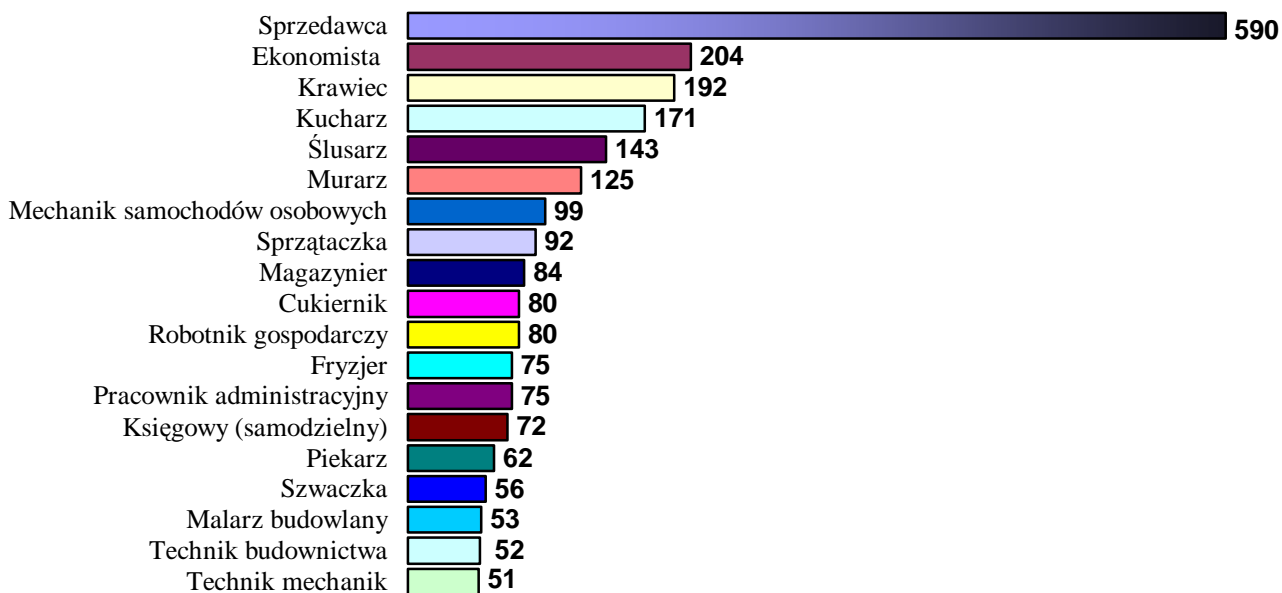
Nazwa zawodu	Liczba bezrobotnych		Udział kobiet
	ogółem	kobiety	
Księgowy	112	112	100%
Salowa	55	55	100%
Szwaczka	92	91	99%
Pielęgniarka	51	50	98%
Dziemiarski	51	50	98%
Krawiec	298	293	98%
Fryzjer	131	127	97%
Asystent ekonomiczny	61	59	97%
Sprzątaczkę	160	154	96%
Ceramik wyrobów użytkowych i ozdobnych	54	51	94%
Sprzedawca	1102	1006	91%
Cukiernik	122	110	90%
Ekonomista	377	324	86%
Pracownik administracyjny	116	98	84%
Pracownik biurowy	111	92	83%
Kucharz	281	232	83%
Kelner	96	77	80%
Ogrodnik terenów zieleni	75	55	73%
Bez zawodu	2024	1364	67%
Ogółem	11617	6997	60%

stan na 31.12.2006 r.

2.4. Zawody generujące długotrwałe bezrobocie

Wśród bezrobotnych było **2535 osób** zarejestrowanych powyżej 12-tu miesięcy z terenu Opola oraz **2598 osób** z terenu powiatu opolskiego (stan w dniu 31.12.2006r.). Należy więc zwrócić szczególną uwagę na zawody, których udział w tej grupie jest znaczny.

Wykres 2. Zawody o najwyższym udziale wśród osób długotrwałe bezrobotnych

stan na 31.12.2006 r.

Zasadniczo dominującą pozycję zajmuje zawód sprzedawcy, gdyż aż 590 osób legitymujących się tym zawodem pozostaje w rejestrze Urzędu co najmniej od 12-tu miesięcy. Zawodem tym w przeważającej większości legitymowały się kobiety – 97%.

Ekonomiści byli drugą co do wielkości grupą zawodową w ogóle osób długotrwałe bezrobotnych. Wśród 204 ekonomistów 139 osób (68%) zamieszkiwało na terenie miasta Opola. Również w tym zawodzie stopień feminizacji był wysoki – 89%.

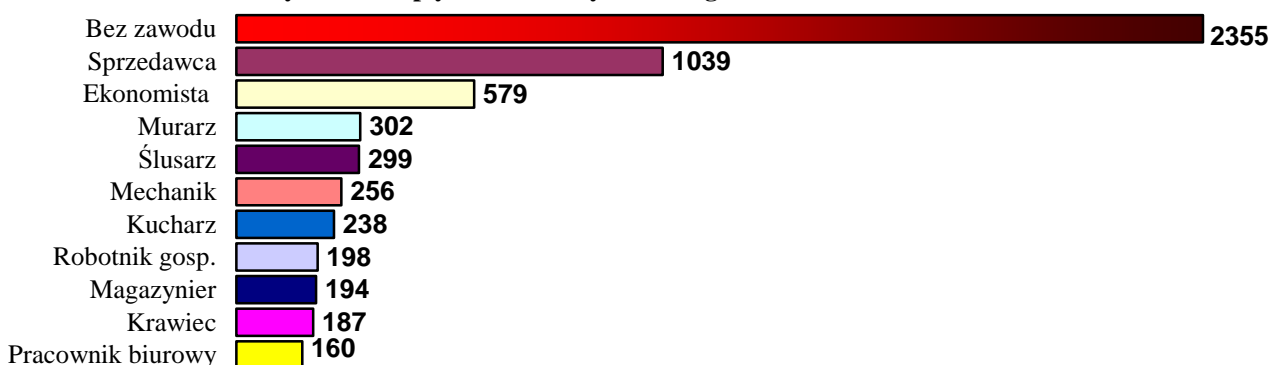
Zawód krawca był bardziej popularny wśród osób zamieszkałych na terenie powiatu opolskiego, gdzie zarejestrowanych było 138 osób (72%) długotrwałe bezrobotnych w tym zawodzie. Jedynie dwóch mężczyzn legitymowało się doświadczeniem pracy w zawodzie krawca.

Podobnie silnie reprezentowanym wśród kobiet był zawód kucharza, gdzie 156 kobiet stanowiło ponad 91% wszystkich osób długotrwałe bezrobotnych w tym zawodzie. Większość osób (113 osób) zamieszkiwała na terenie powiatu opolskiego. Szczegóły ilustruje wykres 2.

2.5. Napływ bezrobotnych według zawodów

W 2006 roku w tut. urzędzie zarejestrowano **12 882 osoby** bezrobotne (6773 osoby z terenu miasta Opola), jednak prawie co piąta osoba (18,3%) nie posiadała żadnych kwalifikacji zawodowych. Analizując napływ osób bezrobotnych według ostatniego wykonywanego zawodu okazuje się, iż najczęściej zostało zarejestrowanych osób z zawodem sprzedawcy (1039 osób), co stanowiło 8,1% wszystkich noworejestrowanych bezrobotnych. Skoro jednak tylko o 86 osób wzrosła liczba bezrobotnych wykonywających ostatnio zawód sprzedawcy (w porównaniu do stanu z końca 2005r.), świadczy to o tym, iż fluktuacja bezrobotnych o tym zawodzie jest zdecydowanie największa. Więcej informacji o ostatnich wykonywanych zawodach wśród noworejestrowanych osób bezrobotnych przedstawia wykres 3.

Wykres 3. Napływ bezrobotnych według zawodów

stan na 31.12.2006 r.

Napływ bezrobotnych absolwentów

W rozpatrywanym okresie w ogóle bezrobotnych zarejestrowano **2088 osób** (1118 z miasta Opola), które w okresie ostatnich 12 miesięcy ukończyły naukę. Rejestrowani absolwenci stanowili więc 16,2% ogółu osób rejestrowanych. Do rejestru bezrobotnych trafiały głównie kobiety – łącznie 1421 (co stanowiło ponad 68%). Ponad połowa z rejestrowanych absolwentów (841 osób) nie uzyskała żadnego zawodu. Wśród osób które otrzymały wykształcenie kierunkowe najczęściej rejestrowanych absolwentów szkół uzyskało zawód ekonomisty (144 osoby, w tym 120 kobiet) sprzedawcy (121 osób, w tym 95 kobiet), oraz pedagoga (34 osoby, wszystkie to kobiety).

3. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW

W 2006r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opolu zgłoszono wraz z subsydiowanymi ofertami zatrudnienia, stażami i miejscami przygotowania zawodowego **6460** ofert pracy. Od pracodawców z terenu powiatu opolskiego przyjęto **2164** oferty, natomiast z terenu miasta Opola zgłoszono **4296** ofert. W porównaniu z rokiem 2005 oznacza to trzykrotny wzrost napływających do urzędu ofert pracy. W tabeli 4 podano zawody, w których było najwięcej ofert pracy.

Tabela 4. Oferty pracy zgłoszone w 2006 roku

Nazwa zawodu	Oferty pracy zgłoszone w 2006r.		
	Powiat Opolski	Miasto Opole	Razem
Ogółem	2164	4296	6460
Pracownik biurowy	165	557	722
Robotnik gospodarczy	345	343	688
Robotnik budowlany	59	215	274
Sprzedawca	67	184	251
Murarz	64	168	232
Cieśla	13	159	172
Spawacz ręczny gazowy	70	82	152
Pracownik ochrony mienia i osób	19	127	146
Pracownik administracyjny	61	83	144
Sprzątaczką	21	117	138
Ślusarz	40	89	129
Stolarz	22	102	124
Zbrojarz	15	108	123
Monter konstrukcji stalowych	20	91	111
Magazynier	44	56	100

stan na 31.12.2006 r.

Zestawienie powyższe potwierdza tendencję do systematycznego wzrostu liczby zgłaszanych ofert pracy w zawodzie pracownik biurowy, które w rzeczywistości okazują się być ofertami stażowymi. Podobnie, jak miało to miejsce w ostatnich okresach badawczych, propozycje odbycia stażu są w czołówce napływających zgłoszeń związanych z wykonywaniem pracy biurowej. Wskazuje to na rosnące zainteresowanie wśród pracodawców tą formą aktywizacji zawodowej bezrobotnych bez nawiązania stosunku pracy.

Tutejszy urząd napotyka jednak na poważne trudności w zakresie obsady tychże stanowisk. Spowodowane jest to niewątpliwie ograniczeniami wynikającymi z ustawy regulującymi stawiane wymagania wobec potencjalnych kandydatów.

Ponieważ tabela 4 ujmuje znaczną liczbę zgłoszeń miejsc stażowych, potwierdza to fakt, że choć zapotrzebowanie na pracowników w powyższych zawodach istnieje, to nie przekłada się to na stałe miejsca pracy.

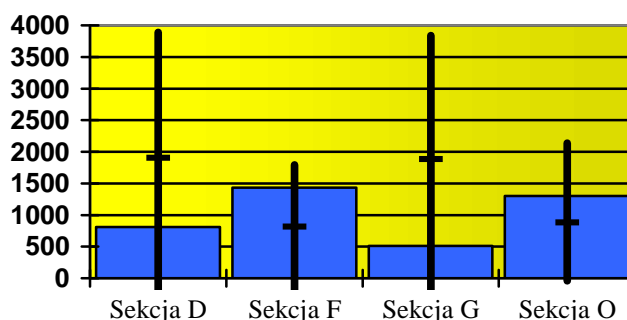
Zestawienia nie zawierają zgłoszeń wolnych miejsc pracy biurowej ogłaszanych w Biuletynie Służby Cywilnej oraz ofert konkursowych ogłaszanych w BIP państwowych instytucji, stąd też duża grupa ofert pracy nie została ujęta i tym samym wskaźnik intensywności nie może być dokładnie określony. Na oferty konkursowe (zamieszczane na BIP czy BSC) urząd nie kieruje bezrobotnych, a jedynie je rozpowszechnia, podobnie jak poprzez usługi infolinii, tablicę ogłoszeniową czy stronę internetową

Komentarza wymaga także wysoka liczba ofert w zawodzie robotnika gospodarczego. Wśród tych ofert znajdują się liczne zgłoszenia realizowanych na szeroką skalę prac społecznie użytecznych, które z założenia nie stanowią zatrudnienia w rozumieniu przepisów kodeksu pracy lecz są szczególną formą aktywizacji osób bezrobotnych, wyłącznie bez prawa do zasiłku, wytypowanych przez miejskie i gminne ośrodki pomocy społecznej.

Na podstawie powyższej tabeli widać również stale wysokie zapotrzebowanie pracodawców na zatrudnienie pracowników z branży budowlanej (murarzy, tynkarzy, zbrojarzy, stolarzy budowlanych i cieśli) z miejscem wykonywania pracy nie tylko na terenie powiatu lecz również w miejscach terenów budowy w kraju i za granicą. Oznacza to zarazem, iż zawody budowlane stają się zawodami deficytowymi, a wykwalifikowanych budowlańców zdolnych do podjęcia pracy w tych zawodach i pozostających w rejestrach bezrobotnych pozostaje coraz mniej.

Wykres 4. Struktura (napływ, odpływ i stan na koniec 2006r.) bezrobotnych i ofert pracy według PKD (stan na 31.12.2006r.)

Na wykresie 4 przedstawiono liczbę ofert pracy (słupki niebieskie) złożonych przez pracodawców zakwalifikowanych według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) do właściwych sekcji, oraz liczbę bezrobotnych (rejestrujących się, wyrejestrowanych oraz będących w ewidencji – słupki czarne) według ostatniego miejsca pracy.

Z wykresu 4 jasno wynika, iż na przestrzeni 2006 roku zdecydowanie przeważa liczba osób bezrobotnych poprzednio pracujących w sekcji D (przetwórstwo przemysłowe). W bieżącym roku w tej branży nastąpił największy spadek liczby osób bezrobotnych (o 376 osób, pomimo napływu prawie 2000 bezrobotnych), przy napływie ponad 800 ofert pracy. Wśród osób tej branży występuje wysoka fluktuacja na rynku pracy (zarejestrowano 1986 osób, zaś wyłączono z ewidencji 2362 osoby)

Równie dużą fluktuacją osób na rynku pracy (rejestracja 1954 osób i wyłączenie z ewidencji 2186 osób) odznaczyła się sekcja G (handel, naprawa pojazdów i sprzętu AGD). Choć liczba bezrobotnych, uprzednio pracujących u pracodawców tej sekcji, zmniejszyła się o 232 osoby (do liczby 1882 osób), to jednak wciąż jest ona znacząca. Fakt dużej fluktuacji zastanawia szczególnie, gdyż od pracodawców tej sekcji wpłynęło jedynie 513 ofert zatrudnienia. Oznacza to, że składane oferty pracy z branży handlowej dotyczą tych samych miejsc pracy a także tych samych pracodawców. Z uwagi na proponowane przez pracodawców branży handlowej warunki pracy i płacy oferty te są mało atrakcyjne wśród wykwalifikowanych handlowców.

Zdecydowanie najwięcej ofert (1432) napłynęły od pracodawców zakwalifikowanych do sekcji F (budownictwo). Pomimo zaewidencjonowania prawie tysiąca osób uprzednio pracujących u pracodawców tej sekcji, to jedynie 814 osób bezrobotnych pozostawało w ewidencji na koniec 2006r. Na uwagę zasługuje fakt, iż wobec największej ilości ofert zatrudnienia, pracodawcy mając duże trudności w zatrudnieniu pracowników w zawodach budowlanych, nadal stawiają kandydatom wysokie wymagania dotyczące posiadanego doświadczenia zawodowego oraz różnego rodzaju uprawnień zawodowych (np. uprawnienia do obsługi urządzeń, aktualne badania potwierdzające stan zdrowia) nie zapewniając adekwatnych zarobków do posiadanych kwalifikacji zawodowych.

Z pozostałych sekcji należy jeszcze wymienić sekcję O (działalność usługowa) skąd (pomijając sekcję F) napłynęło najwięcej (1301) ofert pracy (przy jednoczesnym napływie 1259 bezrobotnych). Dalsze sekcje PKD nie mają już tak istotnych wielkości

4. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

Przez zawód deficytowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. W mieście Opolu zanotowano 138 zawodów deficytowych, zaś w terenie powiatu opolskiego – 92 zawody.

Aby analiza była miarodajna, skupiono się jedynie na zawodach wśród których wpływała minimum 1 oferta miesięcznie, oraz wskaźnik deficytu/nadwyżki wyniósł co najmniej 1,1. Najwyższe wartości wskaźników deficytu dla dominujących zawodów ujęto w tabelach 5, 6.

Tabela 5. Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w mieście Opolu

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w 2006 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w 2006 roku	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
Doradca personalny	5,2	0	MAX
Operator koparek i zwałowarek	1,8	0	MAX
Monter wyrobów z tworzyw sztucznych	1,2	0	MAX
Monter konstrukcji stalowych	7,6	0,3	30,3
Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych	6,1	0,3	24,3
Telemarketer	1,6	0,1	19,0
Agent ubezpieczeniowy	1,1	0,1	13,0
Spawacz ręczny łukiem elektrycznym	8,1	0,7	12,1
Zbrojarz	9,0	0,8	12,0
Cieśla	13,3	1,3	9,9
Robotnik budowlany	17,9	2,7	6,7
Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	1,0	0,2	6,0
Pracownik biurowy	46,4	8,3	5,6
Spawacz ręczny gazowy	6,8	1,5	4,6
Kierowca samochodu ciężarowego	5,9	1,3	4,4
Pracownik biura podróży	1,1	0,3	4,3
Robotnik gospodarczy	28,6	7,5	3,8
Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	5,0	1,3	3,8
Administrator systemów komputerowych	1,0	0,3	3,0
Stolarz	8,5	3,0	2,8
Pracownik ochrony mienia i osób	10,6	4,2	2,5
Szwaczka	3,6	1,4	2,5
Administrator sieci informatycznej	1,3	0,7	2,0
Listonosz	2,2	1,1	2,0
Murarz	14,0	7,3	1,9
Fizjoterapeuta	2,3	1,2	1,9
Pielęgniarka	4,4	2,7	1,7
Tokarz	3,6	2,3	1,6
Sprzątaczką	9,8	6,3	1,6
Kierowca samochodu osobowego	1,9	1,3	1,5
Przedstawiciel handlowy	3,4	2,3	1,5
Sekretarka	3,0	2,1	1,4
Pracownik administracyjny	6,9	5,5	1,3
Kasjer handlowy	3,1	2,5	1,2
Kosmetyczka	1,3	1,1	1,2

stan na 31.12.2006 r.

W mieście Opolu największy wskaźnik intensywności deficytu zawodów wystąpił w zawodach związanych z branżą budowlaną (monter konstrukcji stalowych, monter sieci kanalizacyjnych, zbrojarz, cieśla, stolarz, murarz, robotnik budowlany, spawacz).

Wśród zawodów deficytowych najwyższą średniomiesięczną liczbą ofert pracy zanotowano w zawodzie pracownika biurowego, jednak zdecydowaną większość tych ofert stanowią propozycje stażu, co nie wiąże się z zatrudnieniem pracownika. Podobną sytuację zauważono w zawodzie robotnika gospodarczego – tu z kolei większość ofert stanowią propozycje prac społecznie użytecznych, które również nie dotyczą powierzenia stałej pracy.

Tabela 6. Wskaźnik intensywności deficytu zawodów w powiecie opolskim

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I-półroczu 2006 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I-półroczu 2006 roku	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
Agent reklamowy	1,5	0,0	MAX
Pracownicy usług ochrony	2,2	0,3	8,7
Brukarz	2,6	0,3	7,8
Opiekun w domu pomocy społecznej	1,0	0,2	6,0
Monter konstrukcji stalowych	1,7	0,3	5,0
Bibliotekarz	1,0	0,3	4,0
Tynkarz	3,1	0,8	3,7
Pozostali ogrodnicy producenci warzyw, kwiatów i pokrewni	1,8	0,5	3,5
Spawacz ręczny gazowy	5,8	1,8	3,3
Robotnik gospodarczy	28,8	9,0	3,2
Pracownik biurowy	13,8	5,1	2,7
Pracownik administracyjny	5,1	1,9	2,7
Fizjoterapeuta	1,1	0,4	2,6
Robotnik budowlany	4,9	1,9	2,6
Nauczyciel przedszkola	2,3	0,9	2,5
Monter sieci wodnych i kanalizacyjnych	1,8	0,8	2,1
Przedstawiciel handlowy	2,2	1,1	2,0
Kasjer handlowy	3,7	2,0	1,8
Mechanik samochodów ciężarowych	1,0	0,8	1,3
Kierowca samochodu ciężarowego	1,8	1,6	1,2

stan na 30.06.2006 r.

W terenie powiatu opolskiego występuje analogiczna sytuacja w zakresie zawodów deficytowych. Tu również spośród zawodów deficytowych o największej średniomiesięcznej liczbie ofert pracy występują zawody pracownika biurowego i robotnika gospodarczego; pierwszy z nich związany jest głównie z ofertami stażowymi, drugi – pracami społecznie użytecznymi.

Przez zawód nadwyżkowy należy rozumieć zawód, na który występuje na rynku pracy mniejsze zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie. W mieście Opolu zanotowano 462 zawody nadwyżkowe, zaś na terenie powiatu opolskiego – 453 zawody. W tabelach 7, 8 ujęto dominujące zawody nadwyżkowe w których średniomiesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych wynosiła co najmniej 5 osób oraz jednocześnie ze wskaźnikiem deficytu/nadwyżki nie większym niż 0,9.

Tabela 7. Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w mieście Opolu

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I-półroczu 2006 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I-półroczu 2006 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
Bez zawodu	0,0	108,5	0,0
Technik mechanik	0,3	6,4	0,0
Mechanik samochodów osobowych	1,3	11,3	0,1
Technik budownictwa	0,5	5,3	0,1
Krawiec	0,5	5,9	0,1
Ekonomista	2,4	32,5	0,1
Kucharz	2,3	10,3	0,2
Kelner	1,2	6,3	0,2
Sprzedawca	15,3	47,5	0,3
Magazynier	4,7	9,6	0,5
Ślusarz	7,4	11,2	0,7

stan na 31.12.2006r.

Na podstawie tabeli 7 widać, iż w mieście Opolu największe trudności w znalezieniu pracy mają osoby posiadające zawód technik mechanik, mechanik samochodów osobowych, technik budownictwa, ekonomista i krawiec.

Zawodem, zasługującym na szczególną uwagę, jest zawód sprzedawcy. Choć jest to zawód deficytowy to do urzędu pracy wpływa jednak stosunkowo dużo ofert pracy dla osób w tym zawodzie gdyż występuje duża fluktuacja wśród pracowników wynikająca z charakteru pracy.

Tabela 8. Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów w powiecie opolskim.

Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I-półroczu 2006 roku	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I-półroczu 2006 roku	Wskaźnik intensywności nadwyżki zawodów
Bez zawodu	0,0	87,8	0,0
Krawiec	0,1	9,7	0,0
Sprzedawca	5,6	39,1	0,1
Kucharz	1,1	9,5	0,1
Mechanik samochodów osobowych	1,1	10,1	0,1
Ekonomista	0,8	15,8	0,1
Ślusarz	3,3	13,8	0,2
Stolarz	1,8	7,9	0,2
Fryzjer	1,2	5,7	0,2
Piekarz	1,2	5,9	0,2
Murarz	5,3	17,9	0,3
Sprzątaczką	1,8	5,9	0,3
Magazynier	3,7	6,6	0,6

stan na 31.12.2006r.

Według zestawienia zawartego w tabeli 8 wynika, iż z terenu powiatu opolskiego średniomiesięcznie aż blisko 88 osób rejestrujących się nie posiada żadnych kwalifikacji zawodowych. Są to często osoby jedynie z wykształceniem średnim ogólnokształcącym, gimnazjalnym i najczęściej podstawowym, dotąd nie pracujące. Dla tych osób nie odnotowano żadnego zgłoszenia odpowiedniego wolnego miejsca pracy.

Podobnie jak na terenie miasta Opola, również w powiecie opolskim wyróżnia się zawód sprzedawcy wobec tych samych uwarunkowań.

Zawody budowlane (murarz, ślusarz, stolarz) w powiecie opolskim występują jako zawody nadwyżkowe, choć jednocześnie są one zawodami deficytowymi na terenie miasta Opola. Dzieje się tak dlatego, iż większość zgłoszeń ofert pracy pochodzi od pracodawców, którzy mają siedziby swoich firm na terenie miasta Opola.

W powiecie opolskim w 2006r.:

- W 364 zawodach nie zgłoszono żadnych ofert pracy.
- 453 zawody było zawodami **nadwyżkowymi**, czyli średnio miesięcznie urząd dysponował mniejszą liczbą ofert pracy niż wynosiła liczba osób bezrobotnych pozostających w ewidencji. Największą liczbą osób wśród zawodów nadwyżkowych wyróżniły się zawody:
 - Krawiec,
 - Sprzedawca,
 - Kucharz,
 - Mechanik samochodów osobowych,
 - Ekonomista,
 - Ślusarz,
 - Stolarz,
- 92 zawody było zawodami **deficytowymi**, czyli średnio miesięcznie urząd dysponował większą ilością oferty pracy w danym zawodzie niż wynosiła liczba osób pozostających w ewidencji. Większość z nich wymieniono w tabeli 6. Dominującymi zawodami deficytowymi były:
 - Pracownik usług ochrony,
 - Monter konstrukcji stalowych,
 - Tynkarz,
 - Robotnik budowlany,
 - Spawacz,
- 15 zawodów było zawodami **zrównoważonymi**, czyli popyt na osoby bezrobotne o danym zawodzie był równy podaży, m.in.:
 - Biolog,
 - Betoniarz,
 - Kasjer bankowy,
 - Inżynier elektronik,
 - Zbrojarz,
- W 38 zawodach zgłoszono oferty pracy jednak w ewidencji urzędu nie figurowały osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania tego zawodu, m.in.:
 - Agent ubezpieczeniowy,
 - Operator żurawia wieżowego,
 - Nauczyciel etyki,
 - Dziennikarz.

W mieście Opolu w 2006r.:

- W 345 zawodach nie zgłoszono żadnych ofert pracy.
- 462 zawody było zawodami **nadwyżkowymi**, czyli średnio miesięcznie urząd dysponował mniejszą liczbą ofert pracy niż liczba osób bezrobotnych pozostających w ewidencji, m.in.:
 - Sprzedawca,
 - Technik mechaniczny,
 - Mechanik samochodów osobowych,
 - Technik budownictwa,
 - Krawiec,
 - Ekonomista,
 - Ślusarz,
 - Kucharz,
- 138 zawodów było zawodami **deficytowymi**. Większość z nich wymieniono w tabeli 5. Dominującymi zawodami deficytowymi były:
 - Zbrojarz,
 - Cieśla,
 - Robotnik budowlany,
 - Kierowca samochodu ciężarowego,
 - Stolarz,
 - Robotnik gospodarczy,
 - Murarz,
 - Spawacz.
- 35 zawodów było zawodami **zrównoważonymi** m.in.:
 - Księgowy,
 - Nauczyciel biologii,
 - Dziennikarz,
 - Technik analityki medycznej,
 - Pomoc kuchenna,
 - Woźny,
- w 64 zawodach zgłoszono oferty pracy jednak w ewidencji urzędu nie figurowały osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania tego zawodu, m.in.:
 - Mikrobiolog,
 - Lekarz weterynarii,
 - Specjalista analizy rynku,
 - Kosztorysant budowlany,
 - Operator kamery,
 - Diagnosta samochodowy

Warto zauważyć, iż w przypadku zawodów nadwyżkowych wyjaśnienia wymaga fakt wysokiego współczynnika nadwyżkowości wymienionych zawodów. Na podstawie naszych obserwacji można wyciągnąć wniosek, iż osoby bezrobotne, zarejestrowane w określonych zawodach nie zawsze poszukują pracy w tym samym kierunku, o czym świadczy licznie duża grupa zarejestrowanych bezrobotnych sprzedawców, którzy jednak niekoniecznie poszukują pracy w tym zawodzie. Zauważamy, iż osoby bezrobotne nie wykazują chęci do podjęcia pracy np. w dużych sieciach handlowych skąd pochodzi przeważająca ilość zgłoszeń. W rezultacie występują trudności z zapewnieniem obsady tego typu ofert pracy.

Przyczyną takiej sytuacji jest często niedopasowanie proponowanych płac z oczekiwaniami bezrobotnych. Oznacza to, że wysokość wynagrodzeń nie równoważy popytu i podaży pracy. Ponadto należy pamiętać, iż osoby bezrobotne często mają staż pracy w wielu różnych zawodach, przez co często korzystają z wyboru pracy najbardziej dla nich atrakcyjnej.

Nie bez znaczenia pozostaje występująca duża fluktuacja kadr w wielu zawodach (najczęściej wśród sprzedawców), która zniekształca wskaźniki intensywności zawodów deficytowych i nadwyżkowych. Dodatkowo, spora część osób zarejestrowanych i posiadających dany zawód (np. cieśla, mechanik samochodowy) nie posiada specyficznych umiejętności czy stażu pracy wymaganego przez pracodawców. Sytuacja taka jest podobna zarówno w stosunku do osób bezrobotnych z powiatu opolskiego i miasta Opola. Pracodawcy składając oferty pracy poszukują osób młodych, dyspozycyjnych, posiadających już doświadczenie w zawodzie. Oznacza to, iż z punktu widzenia pracodawcy znaczenie podstawowe w poszukiwaniu pracownika ma struktura kwalifikacyjno-zawodowa kandydata. Dlatego też ta grupa bezrobotnych najszybciej podejmuje zatrudnienie. Z kolei osobom powyżej 50 roku życia trudno jest znaleźć oferty pracy na obecnym rynku. Niepokojący jest również fakt, iż w przypadku przedłożenia bezrobotnym ofert zatrudnienia, często przedstawiają oni zaświadczenia lekarskie informujące o przeciwwskazaniach do podejmowania danego typu pracy. Głównymi powodami odmów podjęcia pracy są: konieczność sprawowania opieki nad dziećmi, nierównoważny bądź zmianowy czas pracy, uciążliwy i kłopotliwy dojazd do miejsca wykonywania pracy, nieodpowiednie warunki płacy i pracy.

Znaczącą większość stanowią zawody, na które popyt jest znacznie większy niż podaż. Szczególnie może niepokoić wysoka liczba zawodów, na które w ogóle nie zgłoszono zapotrzebowania – w zawodach tych szansa uzyskania ofert pracy jest zerowa.

Na uwagę zasługuje również fakt, iż trudności pracodawców w poszukiwaniu pracowników w branży budowlanej czy handlowej, nie są specyfiką tutejszego rynku pracy, lecz mają odzwierciedlenie w innych rejonach kraju. Emigracja zarobkowa choć dotyczy nie tylko mieszkańców Opolszczyzny jest jednak na tle całego kraju szczególnie widoczna. Efektem takiego stanu rzeczy jest zatrudnianie na lokalnym rynku pracy cudzoziemców, szczególnie w zawodach takich jak m.in. ślusarz, spawacz czy innych zawodach branży budowlanej.

5. WYNIKI BADANIA W ZAKŁADACH PRACY

5.1. Wyniki wstępne

Rok 2006 był pierwszym, w którym zostało przeprowadzone badanie sondażowe w zakładach pracy. Próbę do badania uzyskano z urzędu statystycznego, dzięki prowadzonemu przez GUS rejestracji podmiotów gospodarczych REGON. Celem badania sondażowego było uzyskanie informacji o:

- Stanie zatrudnienia w zakładach pracy oraz dokonywanych w nich zmianach kadrowych,
- Planowanych przyjęciach i zwolnieniach pracowników w poszczególnych zawodach (z uwzględnieniem absolwentów w roku następnym),
- Przyczynach przewidywanego ruchu pracowników.

Badaniami objęto łącznie 692 zakłady pracy (w tym 413 z miasta Opola), jednak nie cieszyły się one dużym zainteresowaniem wśród pracodawców, gdyż aktywny udział w procesie badań wykazało zaledwie 174 z nich. Ponadto 33 pracodawców odesłało ankiety już po terminie, co uniemożliwiło ich uwzględnienie w prowadzonym badaniu.

Zakłady pracy, które wzięły aktywny udział w badaniu ankietowym, zatrudniają łącznie 23 197 pracowników (w tym 15 895 w samym mieście Opolu), głównie w sektorze prywatnym (128 zakładów pracy zatrudniających łącznie 16 510 osób). Większość ankietowanych zakładów

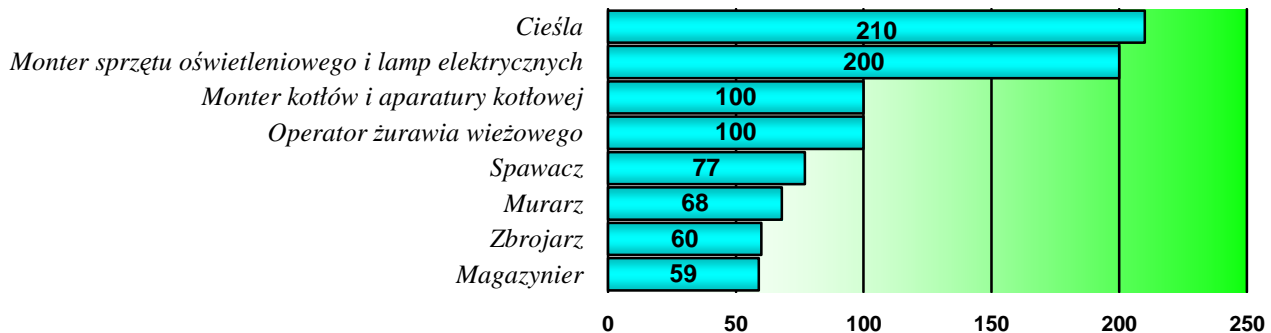
pracy związana jest z branżą przetwórstwa przemysłowego (29 zakładów pracy – 8524 pracowników), edukacją (29 zakładów pracy – 3503 pracowników), budownictwem (15 zakładów pracy – 1835 pracowników) oraz z grupą obejmującą handel hurtowy i detaliczny, naprawę pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów gospodarstwa domowego (39 zakładów pracy – 1260 pracowników).

Pracodawcy w badaniach ankietowych w 2007r. przewidują przyjęcie 1574 pracowników (większość z terenu miasta Opola – 1120 pracowników), w tym 222 absolwentów. Najwięcej przewidywanych przyjęć pracowników zgłoszono w branży przetwórstwa przemysłowego (699 osób), budownictwie (538 osób) oraz w grupie obejmującej handel hurtowy i detaliczny, naprawę pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów gospodarstwa domowego (114 osób). Pracodawcy przewidują jednocześnie zwolnienie 162 pracowników.

5.2. Przewidywane przyjęcia pracowników w roku 2007r.

Dzięki przeprowadzonym ankietom, w których pracodawcy określili przewidywane przyjęcia pracowników w konkretnych zawodach, można określić prognozę dominujących zawodów deficytowych w najbliższym roku. Łącznie zgłoszono zamiar przyjęcia 1574 pracowników, w zdecydowanej większości na terenie miasta Opola (1 120 osób). Największe zapotrzebowanie pracodawcy wykazali w zawodach branży budowlanej oraz związanych z przemysłem. Wyjaśnienia wymaga fakt, iż zgłoszone zapotrzebowanie na pracowników w zawodzie monter sprzętu oświetleniowego dotyczy tylko jednego pracodawcy. Zgłoszone zapotrzebowania na pracowników konkretnych zawodów przedstawia poniższy wykres.

Wykres 5. Dominujące zawody, w których pracodawcy zamierzają przyjmować pracowników w 2007r.

Pracodawcy raczej niechętnie rozważają możliwość przyjęcia do pracy tegorocznych absolwentów, gdyż taki zamiar wykazano jedynie na 222 stanowiska pracy. Pracodawcy przewidują możliwość zatrudnienia absolwentów głównie do pracy na stanowisku magazyniera (23 absolwentów), pielęgniarki (20 absolwentów), w przemyśle (spawacz – 17 absolwentów, ślusarz – 16 absolwentów) oraz w budownictwie (murarz – 12 absolwentów, cieśla – 10 absolwentów, zbrojarz – 10 absolwentów). Oczekiwania pracodawców co do przyjęć absolwentów są jednak często niewłaściwie redagowane, gdyż chociażby na poziomie szkoły zawodowej nie kształci się w zawodzie spawacza.

5.3. Przewidywane zwolnienia pracowników z zakładów pracy w 2007r.

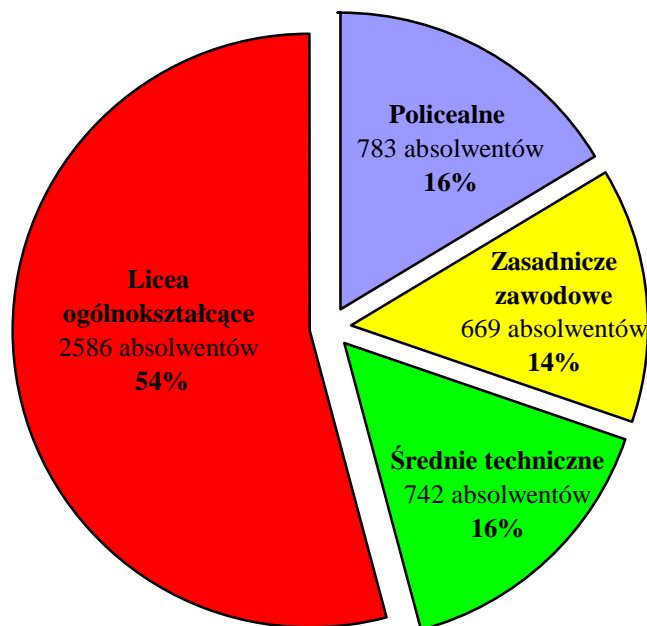
Przekształcenia w zakładach pracy oraz zmiany wielkości czy profilu produkcji pociągają za sobą konieczność przeprowadzania zwolnień pracowników. Pracodawcy, w badaniach ankietowych, zapowiedzieli zwolnienia 162 pracowników. Planowane zwolnienia dotyczą 30 monterów kotłów i aparatury kotłowej, 21 magazynierów, 11 spawaczy, oraz po dziesięciu ślusarzy, konserwatorów budynków, szlifierzy, monterów sprzętu elektrotechnicznego, monterów konstrukcji stalowych, monterów rusztowań i ogrodników terenów zieleni. Problemy ze znalezieniem pracy mogą mieć jednak wyłącznie monterzy kotłów i aparatury kotłowej oraz ogrodnicy terenów zieleni.

6. WYNIKI BADANIA W SZKOŁACH PONADGIMNAZJALNYCH

6.1. Podział absolwentów według typów szkół

W obszarze działania Powiatowego Urzędu Pracy w Opolu zlokalizowanych jest 35 szkół które przeprowadziło badania sondażowe podaży absolwentów szkół ponadgimnazjalnych. 24 szkoły mają swą lokalizację w mieście Opolu, zaś pozostałych 6 na terenie powiatu opolskiego. Znamienny jest jednak fakt, iż wiele absolwentów szkół mających swą siedzibę w Opolu w trakcie nauki dojeżdżało spoza terenu miasta. Mury ankietowanych placówek szkolnych w 2006r. opuściło 4780 absolwentów.

Wykres 6. Podział absolwentów w zależności od typu wykształcenia

stan na 31.12.2006r.

Z wykresu 6 wyraźnie widać znaczną przewagę absolwentów liceów ogólnokształcących. Stanowią oni ponad połowę wszystkich absolwentów. Większość z nich starała się kontynuować wykształcenie na studiach wyższych, jednak 101 osób pozostawało w rejestrach Urzędu Pracy jako osoby bezrobotne.

Drugą grupę, pod względem liczebności stanowili absolwenci szkół policealnych (783 absolwentów), z czego zaledwie 29 z nich (3,7%) zarejestrowani byli w tut. urzędzie jako osoby bezrobotne. Wynika to prawdopodobnie z faktu, iż osoby kończące szkoły policealne miały już jasno określony i sprecyzowany kierunek kształcenia i przyszłej pracy zawodowej, zaś uzyskanie uzupełniającego wykształcenia było wymogiem podyktowanym sytuacją na rynku pracy. Wśród tej grupy absolwentów są osoby z doświadczeniem zawodowym.

Absolwenci z wykształceniem średnim technicznym stanowią 16% ogółu absolwentów. Spośród 742 osób tej grupy w tutejszym urzędzie w dniu 31.12.2006 zarejestrowane było 19 osób (2,6%). Bezrobotni absolwenci szkół średnich, którzy otrzymali wykształcenie techniczne, stanowią najmniejszy odsetek, porównując do innych poziomów wykształcenia.

Najmniej absolwentów (669 osób) ukończyło szkoły zasadnicze zawodowe, jednak największy udział (5,5%) bezrobotnych absolwentów (37 osób) wystąpił właśnie wśród osób tej grupy.

Liczbę absolwentów, zarejestrowanych (w dniu 31.12.2006) w tut. urzędzie jako osoby bezrobotne przedstawia wykres 7.

Wykres 7. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych absolwentów według typu szkół.

6.2. Struktura największych grup zawodów wśród absolwentów

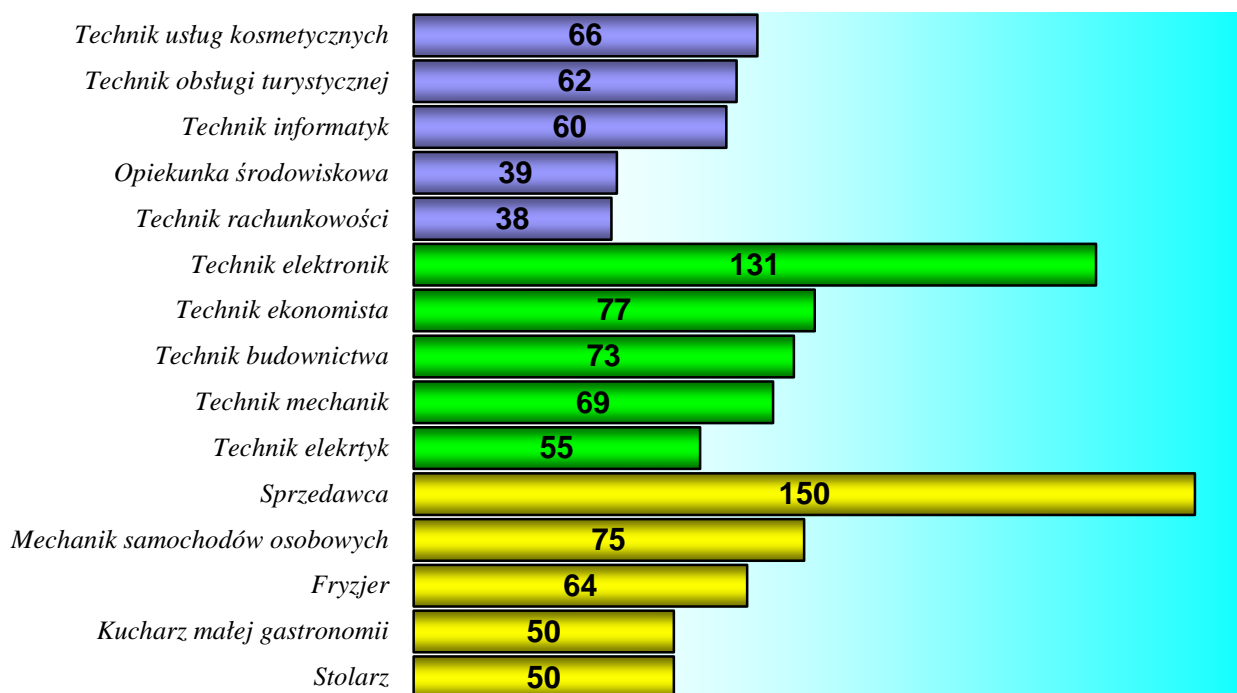
W 2005 roku najwięcej absolwentów ukończyło licea ogólnokształcące, jednak brak wyuczonego zawodu nie daje tym osobom kwalifikacji do wykonywania wyspecjalizowanego typu pracy.

Wśród osób legitymujących się wykształceniem policealnym najwięcej absolwentów (66 osób) uzyskało tytuł zawód technika usług kosmetycznych. Podobnie dużą popularnością cieszył się zawód technika obsługi turystycznej (62 absolwentów) oraz technika informatyka (60 absolwentów). Dalsze kierunki przedstawiono na wykresie 8; kierunki tam wymienione wybrało ponad 1/3 absolwentów szkół policealnych.

Technika cieszyły się największym zainteresowaniem na kierunkach: technik elektronik (131 absolwentów), technik ekonomista (77 absolwentów), technik budownictwa (73 absolwentów) oraz technik mechanik (69 absolwentów). Absolwenci z wykształceniem średnim technicznym, których zawody zostały wymienione na wykresie 8, stanowią ponad połowę wszystkich absolwentów technicznych szkół średnich.

Wśród absolwentów zasadniczych szkół zawodowych najwięcej było osób z zawodem sprzedawcy (150 absolwentów). Popularne również były zawody mechanika samochodów osobowych, (75 absolwentów), fryzjera (64 absolwentów), kucharza małej gastronomii oraz stolarza (po 50 absolwentów).

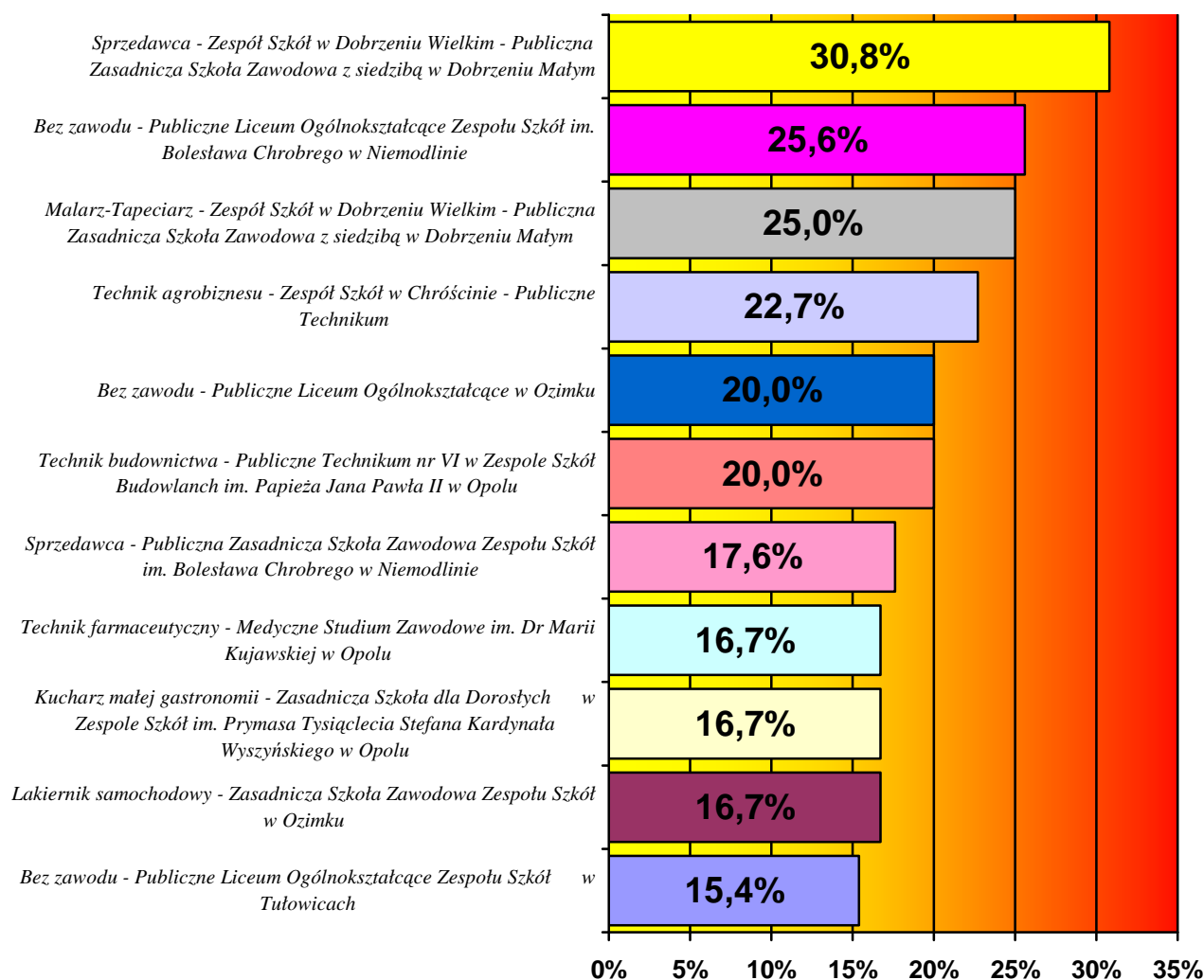
Wykres 8. Największe grupy zawodowe wśród absolwentów 2006 roku

6.3. Bezrobotni absolwenci poszczególnych kierunków

Porównując liczbę absolwentów danych kierunków oraz liczbę osób bezrobotnych tej grupy można zauważyć, iż większe problemy w znalezieniu pracy mają mieszkańcy powiatu opolskiego. Biorąc pod uwagę kierunki o liczbie co najmniej pięciu absolwentów, największy odsetek bezrobotnych absolwentów notowano wśród absolwentów Zespołu Szkół w Dobrzenu Wielkim z kierunku kształcącego w zawodzie sprzedawcy (30,8%). Z Liceum Ogólnokształcącego Zespołu Szkół im. Bolesława Chrobrego w Niemodlinie ponad ¼ absolwentów zarejestrowanych jest w tut. Urzędzie jako osoby bezrobotne. Podobnie dużym odsetkiem wyróżnił się Zespół Szkół w Dobrzenu Wielkim, skąd 25% absolwentów wykształconych w zawodzie malarz-tapeciarz pozostawało w rejestrach urzędu pracy. Następne kierunki szkół, o największym udziale osób bezrobotnych wśród absolwentów, przedstawia wykres 9.

Wykres 9. Udział bezrobotnych absolwentów w ogóle absolwentów kierunku danej szkoły

7. PROGNOZA SYTUACJI NA RYNKU PRACY

Sytuacja na rynku pracy jest wypadkową działania wielu zmiennych. Wpływa na nią zarówno podaż pracowników (zarejestrowani bezrobotni oraz absolwenci szkół), popyt (oferty pracy wpływające do urzędu), jak i szereg innych czynników. W porównaniu do raportu półrocznego możliwa jest precyzyjniejsza ocena rozwoju sytuacji na rynku pracy, wobec możliwości posłużenia się ankietami podaży absolwentów ze szkół. Po raz pierwszy zaś, posłużono się ankietami z zakładów pracy, co pozwoliło nieco precyzyjniej określić popyt na rynku pracy. Wobec sytuacji sprzed pół roku nie zaistniały jednak znaczące zmiany. Nadal problemem jest znaczna rekrutacja uczniów na kierunkach nie dających zawodu (liceów ogólnokształcących), bądź zawodów o niskim popycie.

Zgodnie z zaleceniami do prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, aby móc określić prognozę przyszłej sytuacji na rynku pracy należy korzystać zarówno z ankiet ze szkół, jak i pracodawców. O ile placówki szkolne wykazały się dużym zaangażowaniem w proces ankietyzacji i niemalże wszystkie wypełniły kwestionariusze sondażowe, to jednak wśród pracodawców odzew był raczej niewielki. Brak więc zrównoważenia zaangażowania po obu stronach. Nadal mamy więc sytuację, gdzie wykazano znacznie większy napływ absolwentów, niż popyt na nich wśród pracodawców.

Pracodawcy nie wykazali znaczącej liczby zwolnień, za to zamierzają przyjąć 1 574 pracowników. Po przeanalizowaniu liczby absolwentów, oraz przewidywanych przyjęć do pracy przez pracodawców, wśród listy zawodów deficytowych nie zachodzą zdecydowane zmiany. W mieście Opolu nadal zawodami deficytowymi pozostaną zawody montera konstrukcji stalowych, montera sieci wodnych i kanalizacyjnych, spawacza, zbrojarza, cieśli oraz kierowcy samochodu ciężarowego. W oparciu oankiety pozyskane od pracodawców mających swą siedzibę na terenie powiatu opolskiego, prognozuje się, iż przyszłymi zawodami deficytowymi będą: monter sprzętu oświetleniowego i lamp elektrycznych (monter wiązek elektrycznych), operator linii produkcyjnej w przemyśle maszynowym, kowale, operatorzy koparek i zwalowarek oraz pozostali robotnicy pomocniczy transportu.

Prognoza wykazała również, iż w 2007r. wystąpi 588 zawodów nadwyżkowych w mieście Opolu oraz 528 zawodów nadwyżkowych w powiecie opolskim. Trudno więc się skupić na najważniejszych, jednak można być niemalże pewnym, że na ich liście na pierwszym miejscu znajdzie się grupa osób bez zawodu, kończąca licea ogólnokształcące. Osoby te wobec braku zawodów nie będą mogli korzystać z wyspecjalizowanych ofert pracy i jeśli nie będą kontynuowali nauki w systemie szkół policealnych lub wyższych, to w dużej części będą osobami bezrobotnymi.

Trudno ocenić sytuację w pozostałych zawodach, jednak analizując te, w których najwięcej absolwentów zasili rynek pracy, najwięcej osób (231 przyszłych absolwentów) uzyska zawód nauczyciela języków obcych, przy obecnym stanie 15 osób bezrobotnych. Napływ 152 osób z zawodem kosmetyczki może spowodować wzrost liczby bezrobotnych, przy obecnym stanie 13 osób bezrobotnych. Wszelkie te prognozy jednak mogłyby się sprawdzić, dopiero jeśli wszyscy absolwenci rejestrowaliby się w tut. urzędzie po ukończeniu nauki. Biorąc pod uwagę zapotrzebowanie rynku pracy, większość z tych osób nie będzie jednak zbyt długo oczekiwała na ofertę pracy.

8. WNIOSKI

Przedstawiony ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych, stworzony w oparciu o oferty zatrudnienia zgłaszane do PUP, nie daje pełnego obrazu rynku pracy. Do tutejszego urzędu pracy nie są zgłaszane wszystkie informacje o wolnych miejscach pracy. Osoby poszukujące pracy korzystają również z prywatnych agencji zatrudnienia; często też samodzielnie poszukują ofert zatrudnienia u pracodawców, również za pośrednictwem sieci Internet. Sprowadza się to do stwierdzenia, iż znalezienie zatrudnienia za pośrednictwem urzędu pracy jest jedynie jedną z wielu możliwości jakie mają osoby poszukujące pracy.

O właściwym monitoringu będzie można mówić dopiero w przyszłości, a możliwe będzie to dopiero po uwzględnieniu ofert zatrudnienia rozstrzyganych w drodze konkursu i ogłaszanych w środkach przekazu, zaś dotychczasowe doświadczenie wskazuje, iż do urzędu trafiają głównie oferty trudne do zrealizowania, nisko opłacane, o dużej rotacji kadry pracowniczej oraz takie, gdzie pracodawcy chcą uzyskać korzyści finansowe wynikające z zatrudnienia osób bezrobotnych.

Przeprowadzony po raz pierwszy proces ankietyzacji wśród pracodawców również trudno uznać za obiektywny obraz popytu siły roboczej. Wśród pracodawców przeważało raczej nikłe zainteresowanie monitoringiem rynku pracy, a nawet jeśli traktowano to zagadnienie poważnie, to często zbyt wielkim problemem było dla pracodawców określenie prognozy przyszłego zatrudnienia i ewentualnych zwolnień. Problemem też jest stworzenie prognozy przyszłych zawodów deficytowych i nadwyżkowych, gdyż okazuje się, że ankietowani pracodawcy wskazywali popyt na zupełnie inne zawody, niż te, które zwykle zgłaszają jako zapotrzebowanie, składając ofertę pracy. Badanie sondażowe u pracodawców już od samego początku nie miało stu procent szans na powodzenie, gdyż w wykazie firm objętych ankietyzacją znalazło się wiele tych, już nie istniejących, bądź takich, które zmieniły swoją siedzibę nie powiadomiwszy o tym GUS. Tut. urząd, w późniejszym okresie, wystąpił do GUS z pismem, w którym przedstawiono wykaz firm, których nie znaleziono pod wskazanym adresem.

Zawodami deficytowymi często są zawody, w których zgłoszono niewiele ofert pracy (dla zawodów gdzie wskaźnik uzyskał wartość maksymalną bardzo często były to jedna, dwie lub trzy oferty zgłoszone w całym półroczu) albo też wymagające posiadania kwalifikacji, których nie uzyska się tylko za sprawą ukończenia odpowiedniego kursu czy szkolenia.

Występowanie zawodów deficytowych jest spowodowane wieloma czynnikami, m.in. niskimi zarobkami proponowanymi osobom z wysokimi kwalifikacjami, brakiem chęci podnoszenia kwalifikacji, istnieniem „szarej strefy” bądź też migracją za granicę lub w inne rejony kraju w celu poszukiwania intratnego zatrudnienia.

Można zauważyć, że w części zawodów, w których występuje największa liczba osób bezrobotnych pracodawcy zaoferowali też największą liczbę ofert pracy. Zawodami tymi są: sprzedawcy, robotnicy budowlani, murarze, zbrojarze, cieśle, stolarze, ślusarze, spawacze.